

İsmet Özel'den (Surat Asmak Hakkımız) bir alıntıyla başlayalım:

Madem mutlak bir hakikat alanı bulunduğunu kabul ettik artık bize düşen bu alana daha çok yaklaşmayı beklemekten ibarettir. Ama bu bekleyiş pasif, edilgin [bir] tavır takınmayı gerektirmez. Zira hakikat alanının gereklerini yerine getirme yükümlülüğüyle karşı karşıyayızdır. Cevaplar ancak biz o cevapların değerini bildiğimiz zaman, yani kendi durumumuzu o cevaplara yaraşır kıldığımız zaman bize verilir.

Uzunca zaman önce hakikat konusunda düşünürken, binlerce yıldır yeniden ve yeniden keşfedilen bir noktayı yeniden keşfetmişim. Hakikat bir bilen ve bir bilinenin olduğu yerde bulunmaz, ancak bilen bilinenle bir olduğunda bulunur ve bu da kişinin hakikati bilmesinin mümkün olmadığını, ancak hakikatin *kendisi veya remzi* olabileceğini gösterir.

Sonradan bu *keşfettiğim* düşüncenin, dediğim gibi, binlerce senedir tekrarlanan bir fikir olduğunu gördüm. Özel de yukarıda benzer bir fikri savunuyor.

O zamandan beri bilim ve felsefe sanırım eski pırılıtsından mahrum benim için. Önceden hakikate giden yolun hemen hemen tek aracıydı bu ikisi, felsefe değilse bile *bilim*. Sonradan, hem *ilk sebebin bilimsel olarak incelenemeyişi* problemi, (ki *ilk sebebi* bilimsel olarak incelemek için önce onu *tekrar edilebilir* yapmak lazım ve tekrar edilebilir bir ilk sebep, *gerçek* bir ilk sebep değildir), hem de hakikatin ifade edilemezliğinden bilime sadece bir *araç* gözüyle bakmaya başladım. Kullanılması şart bir araç, ancak yine de bir araç.

Hakikat olmak konusunda bilimin insanı *bilgiye* mahkum eden karakterinin sadece sahtelik sunduğunu düşünüyorum. Sanki hakikati sunacakmış, bir sonraki dönemeçte bize kainatın *neden* burada olduğunu söyleyecekmiş gibi yapıyor, ancak elimizde yeni laflar, yeni çelişkiler, anlaması güç kavramlar ve varlığımızı gün-be-gün *daha muhal* gösteren keşifler dışında bir şey bulamıyoruz. Bilimin sunduğu *gerçek*, insanı hakikat tabiatından uzaklaştıran bir gerçek.

Kur'an'ı okurken *oluşun hakikati şudur* diye bir ifade göremezsiniz, İslam hakikat meselesini *gayba iman* kavramıyla ele alır, her müslüman ötelere bir hakikat olduğunu ve Allah'ın bunu kullarıyla tamamen paylaşmadığına inanır. Buradan Kitab-ı Mecid'in hakikati *anlatmadığını* görmek mümkündür ve lakin meseleyi *hakikat olmak* diye ortaya koyunca, Kitab'ın sunduğu düsturların, bu yolda sunulan en önemli rehber olduğunu söyleyebiliriz.

Bilim ve sair felsefeler insanı hakikate yaklaştırdığını iddia ederken kendinden uzaklaştırır. Hakikat oralarda bir yerde, senden uzakta, yıldız tozundan ve uzay boşluğunda mamül bir şeymiş gibi yapar. Dinlerin bize hatırlattığı ise, hakikatin senden ayrılamayacağı ve ona ulaşmak için kendimizi terketmemizin butlan olduğudur.

Bu sebeple kişinin anlamlı ve dürüst bir manevi hayat yaşaması, kendini terketmeden rabbine dönmesi *hakikat olmak* için tek yoldur, bu yoldan gayrisi hakikate yol almaz.

Allah'ın peygamberlerine *hakikat olmayı* (en azından) kısmen nasip ettiğine inanıyoruz, bu peygamberlerin *şöyle yapın ve böyle yapmayın* dedikleri de, hakikat oldurabilecek tek yoldur.

Hakikati bilim ve felsefede arayan kişinin, bir şadırvana eğilmiş abdest alan mü'mini *hakikat olmaya* daha yakın kabul etmesi imkansız, mü'mininse ne hakikatten, ne kendine böyle bakanlardan haberi var, belki bu sebeple mü'min hakikat olmaya daha yakın.